

Vajdasági lakodalom

I.

Sátras revü

Szereplők
Öcsi, vőlegény
Hajni, menyasszony
Aranka, a menyasszony anyja
Veronka, a menyasszony nagynénje
Nagyi, a menyasszony nagymamája
Mihály, a vőlegény apja
Petónia, a vőlegény anyja
Léna, a vőlegény mostohaanyja
Sándor, a menyasszony gásterbeiter násznagya
Ulrike, Sándor felesége, legalább húsz évvel idősebb Sándornál
Géza, a vőlegény násznagya
István, a vőlegény barátja
Gyula, a vőlegény barátja
Vendég
Vőfély
Kamerás
Anyakönyvvezető
Pincérek
Zenészek

1. felvonás – Hajni szobája

(Hajni szobája. Egy ágy, egy asztal székkal, az asztalon kis álló tükör, ruhás-szekrény, poszterek a falon. Öcsi az ágyon fekszik, könyvek vannak a hasán, lábánál egy nagy kupac ruha. Felváltva bámulja az ablakot és a plafont. Hajni az asztalnál ül, a szemöldökét tépi. Nyár van, nagyon meleg. A szereplők nyakában, keze ügyében zsebkendő, törülköző, azokkal törölgetik magukról az izzadságot. Az ablak nyitva, behallatszik a tücsökciripelés. Már majdnem teljesen beesteledt.)

ÖCSI (*sóhajtván*) Aah, ez a nyár végi este úgy ül rá az ember vállára, hogy egyre csak nyomja a föld felé. Mintha az ember teste ebben a nyomásban morzsáira bomlana és begurulhatna ágy alá, szék mögé, a föld repedéseibe. Csak porladunk ebben a melegben.

HAJNI Hát menj és tusolj le! Ne kínlódj már!

ÖCSI (*felül az ágyon*) Menni kéne innen. Ahol ennyi por van a levegőben, ott nincs mire várnia az embernek. A sok por csak belepi az ember szemét, nem győzi kitörölgetni senki. A tudóm is tele van ezzel a sok porral. Néha már arra ébredek, hogy nem tudok levegőt venni. Csak kinyitom a szemem, és nézek a plafon felé. A sötétben nem látom a repedéseket. De nézek fel, a plafon felé, és nem hallom a saját lélegzésemet. Biztos a portól, gondolom, gátakat emel az a por az ember torkában. Egyre csak köhögök. Ha fújna is a szél, csak még több por jönne be az ablakon. Te nem köhögysz?

HAJNI (*ültében hátrafordul, Öcsire néz*) Hallasz te engem? Hagyjál már, de tényleg... Ott van a kinti tus, menj és öntsd le magad! (*Tépi tovább a szemöldökét*)

ÖCSI Pedig annyi itt a por, hogy az izzadástól már szinte sáros a nyakam. Ez a sár húz lefelé, a föld felé... Régen nem volt ennyire meleg.

HAJNI (*hátrafordul*) Ájde, most már tényleg...! (*Szünet*) Hallod, gondoltál te már arra, hogy mi lesz holnapután velünk? Már hogy mi fog megváltozni, meg mi nem. Hogy fogsz rám nézni? Meg, hogy hogy fogsz szólítani? Mi fog változni bennünk, Öcsi?

ÖCSI Semmi. Csak porosodunk majd tovább. Nem lehet innen kitörni.

HAJNI (*mérgesen*) Aaaaaaj, hagyd már ezt a kurva port a fenébe! (*Szünet. Boldogan*) Hallod, mikor fogod már elárulni, hogy hol fogunk lakni? Mondd már el! Olyan kíváncsi vagyok! Ha belegondolok, hogy végre saját házuk lesz! Vagy lakásunk, az is jó, a lakás is jó nekem. Csak saját legyen. (*Fölemel pár ruhát a kupacból, majd ledobja a földre, rátapos*) És ne kelljen folyton mások motyóját kerülgetni.

ÖCSI Szó ami szó, én sem tudnék elférni ebben az egérlyukban.

HAJNI Egérlyuk a te valagad! Na mindegy! (*Öcsi mellé ül, kezében a tükörrel és a pinzettával. Öcsihez, álmodozva*) Reggelente, mikor már nincs kedvem kikelni az ágyból, csak fekszek és biztatom magam, hogy nincs is már olyan sok nap hátra, és eljön a szombat. És esküvőnk lesz. Minden tökéletes lesz. Minden úgy lesz, ahogy lennie kell. Ahogy minden lakodalomban lennie kell. Úgy örülök ennek előre. Eljön mindjárt a szombat. Én felveszem azt a szép ruhát, végre ki bírom majd venni a nájlonból. Még ki se vettem, mióta hazahoztuk a butikból. Nem merem. (*Nevet*) Szóval hazajövök a frizertől, fölveszem azt a szép ruhát,

kifestem magam, fölrakom az összes bémálkozásra kapott ékszere-
met, és akkor majd olyan csönd lesz, hogy szinte belereped a nyár. És
állok majd itt, a nagy csöndben, és nézem magam ebben a tükörben.
(*Mutatja, nézi magát benne, igazgatja a haját*) Nézem majd, és nem fo-
gom találni a tükörképemben a saját magamat. Már mint érted..., hogy
hogyan gondolom... Ebben a csöndben majd valami megváltozik rajtam.
Úgy fogok majd mosolyogni ezentúl, mint a te kis feleséged. Nem úgy,
mint a Hajni, úgy egyszerűen. Hanem mint az Öcsi felesége. Az Öcsi
édes kis felesége! (*Megpuszilja Öcsi arcát*) Jaj, én már látom: olyan bol-
dog leszek veled!

ÖCSI Hát igen, a feleségem... Nem bírál majd továbbra is úgy mosolyog-
ni, ahogy eddig? Nekem jó vagy így. Nem kell átváltoznod. Ki tudja,
milyen leszel, ha átváltozol itt nekem...

HAJNI (*mérgesen*) Ájda már, hát mit játszod itt az agyadat? Kao nem ér-
ted, hogy miről beszélek... (*Megenyhülve*) Gondold el! Ott állunk majd
az anyakönyvvezető előtt, kivasalt ruhában. A család annyit fog sírni,
hogy vizes lesz az ingblúza mindenkinek. És mi majd állunk, fogod
a gyűrűsujjamat, és mielőtt ráhúznád a gyűrűt, nézz rám, mert lehet,
hogy látni fogod a szememben, hogy már a feleséged is vagyok. Talán
kéne magammal tükröt vinni az esketésre is, hogy meg bírjam nézni
magamat, ha majd kijöttünk az anyakönyvvezetőtől. Lehet, hogy ad-
digra már benne lesz a mosolyomban még valami, valami több. Valami
mittomén mi.

ÖCSI Hallod, ne hozz tükröt, mert a végén majd eltöröd, aztán hét év
balszerencsénk lesz. Majd megnézed magad a kirakatüvegben. Ott van
a városháza mellett a November 29. boltja, majd annak a kirakatában
megnézed magad. Abban is jól látja magát az ember.

HAJNI Jaj, Öcsi, azért kicsit tényleg lehetne több eszed! Majd állok
menyasszonyi ruhában a kirakat előtt, és a kolbászok között nézzem
meg magamat a kirakatban? Mekkora marhaság! (*Sóhajt*) Inkább áruld
már el, hogy hol fogunk lakni! Lesz nappalink? Van spájz? Merre néz
a hálószoabaablak? Mondjad már el végre!

(*Hirtelen, kopogtatás nélkül bejön Hajni anyja, nagynénje és nagymamája.*
Arankán látszik, hogy nagyon jókedvű, Veronka fintorog, a Nagyi úgy tartja
magát, mintha gróf lenne.)

VERONKA Na, akkor ide bírjuk majd tenni azt a dusekot. Fölfújjuk, és
ahogy én számolom, pont marad annyi hely, hogyha az ember reggel
felkel és felül az ágyban, le tudja tenni a talpait. Még egy férfitalp is
idefér, ha jól nézem. Le tudja tenni a talpait, és el tud jutni úgy az ajtó-
ig, hogy ne botoljon bele semmibe.

ARANKA (*Veronka mellé áll, útközben belerúg Hajni székébe*) Na, menjél már arrébb, lányom, hát mit ülsz a lábam alá, nem látod, hogy jövök?

HAJNI (*mérgesen*) Naa, anya! Ne lökdössél már! Hát látod, hogy szedem a szemöldökömet! Majdnem magamba csíptem!

ARANKA Na, csipkedd magad arrébb! Dolgunk van.

VERONKA Ë, be fog férni ide az a dusek, szerintem.

ARANKA Nem tudom... Ha ide még benyomorítod azt a dusekot, nem fognak tudni kijönni az ágyból. Meg nem tudom, nem kéne-e másik szobába tenni őket? Azért mégiscsak. Fáradtak lesznek. Ebben a kis szobában meg, hiába nyitod ki az ablakot, sosincs elég levegő.

ÖCSI Ugye? Ugye? Én is mindig ezt mondom.
(*Elámulva ránéznek Öcsire. Csönd.*)

ARANKA Öcsikém, hát te itt vagy? Nem is láttunk.

ÖCSI Hát itt vagyok. Hogyne lennék?

ARANKA Hát szervusz!

ÖCSI Jó napot!

NAGYI Jó estét!

ARANKA Úgy elbújtál itt, ebben a szobában, hogy nem is vettelek észre.
(*Nevet*)

ÖCSI Pedig kicsi a szoba.

HAJNI Kicsi a ... (*Kuncog*)

NAGYI (*jelentősegteljesen köhög*)

VERONKA (*Hajnihoz*) Ha beszélne veled a Nagyi, most azt mondaná, hogy vigyázz a szádra!

HAJNI De nem beszél.

NAGYI Pffff...

VERONKA Mondom mondaná, hogy vigyázz a szádra!

HAJNI Mindegy, kicsi a szoba, de az esküvő után, az új házban fogok lakni, ahol lesz nagyszobánk meg kisszobánk meg nappalink, ugye, Öcsi?
(*Nevet*) Jaj, meglásd, majd mi olyan boldogok leszünk! Igaz, Öcsikém?

ÖCSI Megöl ez a meleg engem. Egész nap törölöm magam, ez már a harmadik zsebkendő, amiből csavarni lehet az izzadságot. Hiába törölöm, egyre csak gyöngyözik a homlokomon. Ez már a harmadik majicám, a másik kettő már csupa izzadság. Bár, asszem, már ez is...

HAJNI (*leül Öcsi mellé az ágyra*) Nem baj, nászajándékba majdcsak kapunk ventilátort. Valamelyik fukar rokonodtól. (*Nevet*)

ARANKA Jaj, én is úgy leizzadtam ebben a gondolkodásban... A ventilátor az egyik legpraktikusabb ajándék, én mondom.

VERONKA (*epésen*) Na, ha olyan praktikus vagy, akkor mondd meg, hogy hova tegyük a dusekot, drága Arankám!

ARANKA Ha ide még benyomorítod azt a dusekot is, nem fognak tudni kijönni az ágyból. Nem fér itt el egy férfi talpa.

ÖCSI De hát én nem alszok itt. Megyek haza.

NAGYI Hát még jó, Öcsikém, ettől nem is féltünk. Hazamennél te akkor is, ha nem akarnál. Nem rólad van szó. De a dusekot le kell rakni valahova, mert most már nagyon unom ezt a témát.

HAJNI De minek ide a dusek?

VERONKA Azon fogsz aludni. Találj egy helyet, ahol nem leszel láb alatt.

NAGYI *(röhög, Veronka ránéz, abbahagyja)*

HAJNI Miért aludnék én a dusekon?

VERONKA Mert ma jönnek a Sándorék, ők itt alszanak majd a te ágyadban, te meg a dusekon.

HAJNI Miért ők alszanak az én ágyamban? Nekem ki kell pihenni magamat!

VERONKA Ők meg egész nap autóztak Münchenből haza. Ők még fáradtabbak, mint te. Tudod te, milyen messze van az a München? Több mint ezer kilométer! Vagy lehet, hogy több mint tízezer kilométer! Utaztál te már olyan messzire? Hát persze, hogy nem. Akkor meg bírsz aludni a dusekon. Mellesleg, tudtommal nem is csináltál semmit egész nap. Mire föl vagy olyan nagyon fáradt?

HAJNI De hát nekem lesz esküvőm! Hol a fenében aludnék, ha nem a saját ágyamban?

NAGYI *(jelentőségteljesen köhög)*

VERONKA Ha a Nagyi beszélne veled, most azt mondaná, hogy a padlóról is férjhez bír menni az ember, még döngölt padlóról is mennek férjhez emberek, úgyszólván bírsz te is egy dusekon aludni pár éjszakát. Attól még ki tudod mondani az igent, hogy éjjel megnyomja kicsit a válladat a padló. Örülj, hogy parketta lesz a dusek alatt, nem döngölt föld!

HAJNI Mi az, hogy pár éjszakát?

ARANKA Ma érkeznek. Sándor azt mondta, egy nappal előbb jönnek, hogy meg tudja mutatni Ulrikének a várost.

ÖCSI Mit mutat rajta neki? A Petőfi brigád emléktábláját? Nem város ez. Csak egy poros, bűdös falu, ahol kurva meleg van. *(Legyezi magát)*

NAGYI *(ellágyulva rámosolyog Öcsire)* Sokat kell még neked tanulni, Öcsikém. Inkább tusolj le a kinti tussal, ha már ennyire meleged van! De tényleg. Nyugodtan. Van még víz benne. Nagyon kellemes. Én már leöntöttem magam. Ebben a melegben nem is marad más öröme az embernek, csak a kerti tus meg a locsolócső.

ÖCSI Hát de nem bírok letusolni. Mennem kell haza. Majd otthon. Legalább majd száraz majicát bírok fölvenni.

HAJNI Nem mész te sehová! Most akarnak kitenni az ágyamból, te meg hagyod. Hát állj már ki mellettem egyszer az életben!

VERONKA Na, ne keverd bele szegény Öcsit! Elég vagy te magadnak ehhez.

ARANKA (*átkarolja Öcsit, cirógatja*) Öcsikém, menjél csak. Bár, hallod, jó lenne, ha fölfújnád nekünk ezt a dusekot. Mi nem nagyon bírjuk, csak fölváltva.

VERONKA (*fintorogva*) Ez férfimunka, nem is nekünk kéne ezt csinálni. Nincs akkora tüdők, mint neked. Nem nekünk kéne itt szédelegni a sok fújástól. (*Szúrósan Öcsire néz*)

NAGYI Jaj, Öcsikém, fújjad már föl! Te olyan erős vagy! Végre van egy férfi ebben a házban.

ÖCSI (*kibúzza magát, büszkén*) Hol az a dusek, fölfújom akkor...

HAJNI Te csak ne fújjál föl semmit!

VERONKA Mindjárt hozom. (*Kimegy*)

ARANKA Na, de várjál. Ne itt fújd föl. Hajnikám, dönts el végre, hogy hol akarsz aludni. Mert ha itt fölfújjuk, akkor nem fog kiférni ezen a kicsi ajtón. (*Méretegeti a padlót*) Szerintem ide éppen befér. De kiférni nem fér ki az ajtón.

HAJNI De én az ágyamban akarok aludni, nem a földön! Esküvöm lesz! Az én nagy napom. Nekem kell az ágyamban aludni, én leszek a menyasszony, nem az Ulrike!

VERONKA (*visszajön a szobába, Öcsi lába elé dobja a dusekot*) Itt van. (*Hajnikához*) Ugyan már, mit kínolodsz? Minek neked a saját szobád, most már sosem lesz saját szobád, mindent meg kell osztanod ezentúl. (*Cinikusán*) Betegséget, egészséget, ágyat, dusekot...

HAJNI De addig, amíg itt vagyok, nem akarok megosztani senkivel se semmit.

VERONKA Hát, pedig muszáj lesz. Csak ne lennél ennyire önző! Ez a modern nevelés miatt van, Arankám. Ha nem lennétek annyira újító-sak, akkor minden a helyén lenne.

HAJNI Hát épp ez az! Itt semmi sincs a helyén. Így is minden közös ebben a rohadt házban, az embernek nincs helye, hol magában lenni. Minden szanaszét van ebben a házban, és mindenki mindenhová beül, vagy most már, ne adj isten, be is fekszik! Mintha egy nagy szoba lenne ez az egész ház. Nézd meg, mindenütt csak a te cuccaid vannak! (*A nagy kupac ruhára mutat*) Ezeket is, vidd már be a ti szobátokba!

46 VERONKA Holnaputánól ez lesz az én szobám.

HAJNI Mi van?

VERONKA Igen, én kapom a te szobádat, ha már férjhez mentél. Én költözök be ide. Végre nem kell majd anyámmal lakni!

NAGYI *(köhög)*

VERONKA *(Nagyira fintorog. Hajnihoz)* Alig várom, hogy elköltözz! Úgyhogy már el is kezdtem áthordani a holmimat. Hogy könnyebb legyen. Neked is könnyebb lesz így. Nem kell majd sírjál, hogy el kell költöznöd. Én csak megkönnyítem neked azt, ami nehéz.

HAJNI Nekem te ne könnyítsél meg semmit! Ez még az én szobám, és még nem mentem férjhez, addig az én szobám lesz, és addig vidd ki a cuccaidat a szobátokba!!!

ARANKA Jól van, Hajni, nyugodj meg. *(Veronkához)* Ez azért lehet, hogy mégiscsak túl korai volt, Veronkám.

VERONKA Mihez képest, Arankám?

NAGYI *(köhbhint)*

VERONKA *(Arankához)* Ha anya beszélne veled, most azt mondaná, hogy nekem van igazam. Jobb minél előbb túlesni azon, ami vár ránk. Ha az ember csak húzza-nyúzza, halasztja a dolgokat, amik így is, úgy is be fognak következni, az csak a gyávaságot hizlalja a lelkében. Menjünk neki a problémának, szeljük ketté, mint a disznót, és nézzük meg, mit tudunk kihozni belőle!

ÖCSI *(elismerően)* Ezt milyen szépen mondta Veronka néni!

VERONKA Köszönöm! Na fújjad!

ARANKA *(Hajnihoz)* Na jól van, jól van, Bogaram, nyugodj meg, bírsz ebben a szobában is aludni, de értsd meg, hogy a dusekon kell aludnod, mégsem várhatjuk el Sanyitól és Ulrikétől, hogy egy kicsike dusekon nyomorogjanak ketten. Majd ők alszanak az ágyon, te meg a dusekon.

HAJNI *(sír)* De ez így nem normális... Ez az én ágyam... Normális életet akarok!

ÖCSI *(sürgetőleg)* Most akkor fújjam, vagy menjek? Nagyon izzadok, szeretnék már hazamenni...

VERONKA Fújjad!

HAJNI *(hirtelen abbahagyja a sírást, fenyegetően Öcsihez)* Ne merészed föl-fújni!

ÖCSI Most mit csináljak?

ARANKA Fújjad. Na de hova fújjad? *(Elgondolkodik)*

ÖCSI *(kezébe veszi a dusekot, nézegeti, de nem fújja föl. Legyezi magát vele)* Ez elég jó kis dusek. Le bírjuk majd vinni magunkkal a tengerre? Épp jó lenne lebegni rajta a nászutunkon.

ARANKA Le hát. *(Gondolkodik)* Bár, ha most jobban belegondolok, mégiscsak jobb lenne, ha kint fújnánk föl, hogy azért mégis... érted, hogy tudjanak, vagyis hogy hát tudják... élvezni az ittlétet...

HAJNI Én nem akarom, hogy az én ágyamban élvezzék az ittlétet!

VERONKA Na, azért most már tényleg elég legyen! Mégiscsak a násznagyod lesz, hát belegondoltál te, mekkora ajándékot fog ő neked hozni?

ÖCSI Hát legalább egy frizsidert.

VERONKA Vagy kettőt!

ÖCSI *(felröhög)* Két frizsidert!

VERONKA Mármost kettőnek az árát adja majd nektek. Legyél már egy kicsit rendesebb! Jönnek itt neked örömmel, ennyit utaznak, csak miattad, hozzák a nagy ajándékot Németországból!!! *(Felemeli mindkét kezét, hogy úgy magyarázzon)* Hát kinek van még németországi násznagya? És akkor te nem akarsz annyit megtenni értük, hogy a földön alszol? Na ugye!

ARANKA Ki fog férni az ajtón ez a dusek, nem olyan nagy. Egy ember is alig fér el rajta, nemhogy az ajtón ne férne ki. Na fújd föl, Öcsikém, elég most már ebből a teszetoszaságból. Haladjunk!

ÖCSI *(elkezdi felfújni)*

ARANKA Hülye ötlet volt, hogy ide tegyük a dusekot. Hogy is gondoltam?

VERONKA *(epésen)* Én megmondtam...

(Szünet, csak Öcsi fújása hallatszik, mind nézik.)

VERONKA Bár tudnám, hogy mikor érnek ide!

ÖCSI *(abbahagyja a fújást. Törölgeti zsebkendővel a homlokát. Kissé libegve)*

Hű, de kidöglöttem. Pihenek egy kicsit.

VERONKA *(Nagyihoz)* Nem telefonáltak?

NAGYI *(hallgat, fintorogva néz Veronkára)*

VERONKA Tudtam. Pedig bírtak volna szólni, hogy hányra várjuk őket.

Biztos megálltak enni valahol. Aki külföldön dolgozik, az nem visz szendvicset az útra, hanem szép étteremben eszik, rendesen, levest, főtt ételt. Meg persze megkávézik. Kis süteményeket is vesz a kávéhoz. Mert tellik rá. Hány óra lehet az út?

ÖCSI Szerintem úgy 32.

VERONKA Nincs annyi. *(Kissé meghatottan)* Sándornak nagyon gyors autója van. Rendkívül gyors. Csak úgy száguld vele. Szinte már repül!

Na, Öcsi, fújjad tovább! Nem kell ennyit pihenni!

(Öcsi elkezd újra fújni a dusekot, a többiek nézik.)

48 HAJNI *(kifakad)* De ez így nem normális...

ÖCSI Nekem most már tényleg mennem kell. *(A földre dobja a félig felfűjt dusekot, elindul kifelé)* Csókolom, jó éjszakát! *(Sorra megpuszítja az összes nőt, Hajnit is, elindul kifelé)*

HAJNI *(jó hangosan sír)*

ÖCSI *(visszalép az ajtóból, megcsókolja Hajnit)* Ájde, ne sírjál már, jó?! *(Megdörzsölgeti Hajni felkarját, kényszeredetten mosolyog, megvonja a vállát, majd kimenekül a szobából.)*

HAJNI Az apja faszát, megy ez is haza. Hova siet, mikor nekem szükségem lenne rá?

ARANKA Hagyjad csak, hadd menjen. Inkább segíts kivinni a dusekot, majd a nappaliban fölfújod.

HAJNI Én? Pont én?

VERONKA Neked még fiatal a tüdőd. Látszik, mert annyit tudsz károgni...

(Mind ki.)

2. felvonás – Kikérés

(Hajniék háza előtt vagyunk. A kertben ül Aranka, Veronka, Nagy, mindhármán kötnek. Hajni le-föl sétál idegesen a kertben, lesi, hogy jönnek-e már Öcsiék. A Kamerás a kertbe kitett asztalnál ül, pogácsát eszik, iszogat. A vőfély kigombolt ingben napozik egy nyugágyon.)

VERONKA Én mondtam, hogy rendeljünk ide is zenészeket. De ti csak spóroltok mindenben. Szégyen, itt ülünk a legnagyobb csöndben, csak a csámcsogást hallani.

HAJNI Hol vannak már?

ARANKA Ne aggodalmaskodjál, kislányom, majd mindjárt meg fognak jönni.

VERONKA Tán sürgős a férjhezmenés? Ha eddig tudtatok velem várni, már nem mindegy, hogy késik-e vagy se?

HAJNI Már tíz perce itt kéne lenniük. Megölöm az Öcsit.

ARANKA De csak esküvő után öld meg. Inkább legyél özvegy, mint vénlány!

NAGYI *(krákog, visszafogottan)*

VERONKA Nagyanyád üzeni, hogy dobj le egy pálinkát.

KAMERÁS *(Hajni mellé áll, odaadja neki a saját kupicáját)* Nesze, Hajni, igyad ki. Majd nézem én is, hogy jönnek.

HAJNI *(nem veszi el a pálinkát, fintorog, tovább lesi Öcsiéket)* Nem hiszem el...

VŐFÉLY Ne idegeskedjen drága jó menyasszony,
Hajadon perceiből egyet se mulasszon!
Üljön inkább mellém, napozni egy kicsit,
A nászéjszakára szépen barnítsa bőgyeit!

HAJNI Mit mondott?

VŐFÉLY Asszem kéne írnom vőfényverset a késő vőlegényekről is... Változik a világ, nekem meg vele együtt kell változnom. Egy vőfény mindig legyen naprakész, ha modern az esküvő, legyen a vőfény is modern. Mindig ezt mondom.

ARANKA Inkább napozzon tovább szép csendben. Minek jött ilyen korán, miért nem várta meg a Kovácsékat, ahogy illene?

VŐFÉLY Blablaba, mit ért maga ehhez? Ez művészet, nem csak szakma. Ebből nem lehet kilépni, hogy na majd most józanul gondolkodok, hogy hogy is legyen. Nekem ez ösztönből jön. Erre születni kell. Ez egy adomány a jóisten... *(Félbeszakítják)*

KAMERÁS *(félbeszakítja a Vőfélyt)* Már látom őket, ott jönnek!

HAJNI Hol? Hol?

ARANKA *(eldobja a kötést, felpattan, a Kamerás mellé áll)* Látom őket én is. *(Veronkákához)* Na, ájde, gyerünk, készüljete, készüljete, mindjárt itt vannak. De miért nem zenével jönnek?

VERONKA Spórolásak ezek is.

(Vitakozás hangjait halljuk, lassan megérkezik Petónia, Léna, Mihály a zenészekkel, akik nem zenélnek.)

PETÓNIA *(közeledés közben, Mihályhoz, mérgesen)* És amúgy meg ne pofázz velem, hát minek képzeled te magadat? Mire föl kensz rám állandóan mindent. Inkább nézz szét a saját nadrágodban, hogy mi hol van! Te görény! *(Megérkeznek, a legszívélyesebb hangon, mintha minden rendben lenne)* Hát jó napot, jó napot! Ideértünk végre.

(Megérkeznek, de nem mennek be a kapun, a kerítésen keresztül köszöntik egymást, a zenészek lepakolnak a kerítés külső felén. Mindenki puszit ad egymásnak a kerítés fölött, áthajolva. Pálinkát adnak ki nekik.)

HAJNI Csókolom, hol az Öcsi?

ARANKA Isten hozta magukat nálunk! Egy-két kupicát?

MIHÁLY Isten éltesse a szép menyasszonyt! *(Megpuszítja Hajnit)*

HAJNI Csókolom, köszönöm, magát is, az Öcsi hol van?

(Hallgatnak.)

HAJNI Nem fog jönni? Ne mondja már, hogy nem fog jönni! Na, mondjon már valamit!!

MIHÁLY Hát, jönni fog, majd jönni fog mindjárt. Kicsit késik. Tudod, milyen alapos.

PETÓNIA *(Mihályhoz)* Lassú.

MIHÁLY Tudod, milyen precíz...

PETÓNIA *(Mihályhoz)* Lajhár.

MIHÁLY Csak készül, kicsit sokáig készül...

PETÓNIA *(Mihályhoz)* Tapír! *(Hajnihoz, erőltetett mosollyal)* Nagyon lassú az én gyerekem. Nyugodjál le, Hajnikám, jönni fog. *(Elfordul tőle)*
Én mondtam, hogy maradjunk ott vele. Legalább te meg én, Léna.

LÉNA *(cigi lóg a szájából. Ránéz Petóniára, kifújja felé a füstöt, mosolyog rá)*

PETÓNIA Ott kellett volna maradni, hogy segítsünk neki felöltözni.
Úgyse képes semmire sem ez a gyerek egyedül. Ha nem kellett volna annyira sietned, Mihály, most nem állnánk itt, mint libák a hajnalhasadásban.

MIHÁLY *(idegesen)* Jó, akkor mondd csak erre is nyugodtan, hogy ez is megint az én hibám. Hogy ez a szerencsétlen gyerek képtelen fölvenni egy nadrágot, zakót, nyakkendőt kötni rendesen, meg befűzni a cipőjét és elkészülni időben. Ez is mind az én hibám, mondjad csak. *(Leül a kerítés előtti padra)*

PETÓNIA Miért nem mondtam előre, hogy így lesz? Minek kellett annyira sietnünk? Itt akartad megvárni a fiadat, hogy az egész falu nézze, hogy a helyi közösség elnöke hogyan várakozik? Tudtad, hogy ez a gyerek csak trénerkát képes fölvenni egyedül. Pont olyan mendrovác, mint te!

MIHÁLY *(Lénához)* Adj egy cigit nekem is!

LÉNA *(a szájába vesz egy cigarettát, meggyújtja, Mihálynak adja)* Tessék. *(Petóniához)* Ne idegeskedj, majd mindjárt itt lesz. Kicsit több idő kell neki, ennyi.

MIHÁLY Nem idegeskedek, csak a volt feleségem aggat.

PETÓNIA Ájde, hallgassál már, mert a szádba lépek!

VERONKA *(rokonaihoz)* Na, ezeknél is van baj...
(Aranka, Veronka és Nagy kuncognak.)

MIHÁLY És maguk hogy vannak? Bírják ezt a nagy hőséget?

HAJNI *(kétségbeesetten)* Hol az isten kínjában van ez a hülye Öcsi? Én ezt nem bírom már idegekkel! Hol késik? Ez nem normális! Ez az egész így nem normális.

PETÓNIA Pfffff... Na itt van, most már ez is ki van akadva.

MIHÁLY Jól van már, nyugodjon meg már mindenki, majd mindjárt megérkezik. Csak várni kell kicsit. Na.

PETÓNIA *(Mihályhoz)* Ez a gyerek pont olyan, mint te. Semmit sem képes egyedül elintézni. Pont, mintha csak téged látnálak. Ki van rakva az ágyára a kivasalt öltöny, de biztos ott áll és gondolkodik, hogy mit

vegyen föl. Vagy hogy melyikkel kezdje. A zoknival? Vagy rögtön az inget vegye föl? Katasztrófa!

MIHÁLY Hát miért nem tanítottad meg rendesen fölöltözni?

PETÓNIA Mindent nekem kell csinálni? Hát te talán nem tudtad volna megtanítani? Majd még én járjak utána ennek is! Pont olyan, mint te. Te mendrovác, te!

(Arankáék lassan visszaülnek, nagyon elmélyülten kötnek, Petónia tovább sétál fel-alá.)

VERONKA *(súgdolózva Nagyihoz és Arankához)* Na, ez a Hajni is tud ám választani. Ilyen balfékhez hozzámenni...

ARANKA Hallgass már, Veronkám, még meghallják! Aztán lóttek az esküvőnek.

VERONKA Hát, csak hallják is meg. Főleg ez a két asszony... Hogy ki vannak dekorálva! Csak hallják is meg. Ha már ennyire nem szégyellik, hogy balfék a fiuk, akkor azt se szégyelljék, ha én... *(Félbeszakítják)*

NAGYI *(fulldokolva köhög)*

VERONKA *(epésen)* Jól van, jól van már, anyám! Értelek. *(Hátba veregeti Nagyit)* Csak meg ne fulladj!

ARANKA *(suttogva)* Halkabban, Veronkám! Tudod, hogy mindenki arra gondol, amit akar. *(Jó hangosan a másik család felé)* Hát, még mindig nagyon meleg van. Pedig azt mondták, hogy mára enyhülni fog kicsit. Még a verebek is izzadnak a fákon. Csoda, hogy nem potyognak le ebben a melegben.

NAGYI Az én esküvőmön esett.

PETÓNIA A mi esküvőnkéről Mihály elkésett.

LÉNA *(Petóniára kacsint)* Tiszta apja ez a gyerek, mondom én. *(Leül Mihály mellé, a vállát simogatja, de Petóniára néz.)*

PETÓNIA Nekem kellett visszamenni a házhoz, hogy megkösse a nyakkendőjét. Mert az nélkül nem tudott elindulni. Mintha a világ leállt volna forgásában, ha kibontott nyakkendőben indult volna el otthonról.

MIHÁLY Jól van már, hát meddig fogsz még ezzel egzecéroztatni?

PETÓNIA *(megáll, ránéz Mihályra, egészen közel hajol hozzá)* Szerinted én egzecérozlak téged?

LÉNA A mi esküvőnkéről is késett a Mihály. Igaz, nem olyan sokat.

PETÓNIA Igen, mert akkor már rögtön a házhoz mentem, a városháza helyett, hogy megkösse a nyakkendőjét. Utána én vittem a városházához, az én autómon. Úgyis csak eltévedt volna.

52 MIHÁLY Nem tévedtem volna el.

LÉNA *(nevetve ráhajtja fejét Mihály vállára)* De igen. *(Megsimogatja Mihály arcát, mintegy vigasztalásképp)*

HAJNI Nem értem, hogy hol lehet. Hol a fenében lehet?

MIHÁLY Hát, kislányom, senkinek sem nincs fogalma róla. Majd jönni fog, nyugodjál meg!

HAJNI *(nyugtatva magát, de feszülten)* Nem baj, majd boldogok leszünk. *(Szünet. egyre idegesebben)* Meddig várjunk még rá? Én vagyok a menyasszony, nekem kéne sokáig készülődni, nem neki. Nem fogunk odaérni az anyakönyvvezetőhöz.

ANYAKÖNYVVEZETŐ Hozzám?

HAJNI Jaj! De megijesztett.

ANYAKÖNYVVEZETŐ Jöttem, hogy megnézzem, hogy jönnek-e már. Unom magam a városházán. Miért nem jönnek már, hogy összeadjam magukat?

HAJNI Mondtam, hogy el fogunk késni!

ANYAKÖNYVVEZETŐ Nem, még nem késnek. Csak gondoltam, bírnánk előbb túlesni rajta. Igazából mennék már, Felsőhegyen ma főzőverseny van. Birkapaprikásokat főznek.

(Csönd)

ANYAKÖNYVVEZETŐ Amúgy mire várnak?

PETÓNIA Csodára! Mégis, mire várnánk? A fiamra. Késik.

ANYAKÖNYVVEZETŐ Hajjaj... nem jó jel, ha késik.

MIHÁLY Ugyan már Imre, ne legyen babonás!

ANYAKÖNYVVEZETŐ Nem vagyok én babonás, csak láttam én már sok mindent...

MIHÁLY Na, hallgasson már el!

(Csönd)

ANYAKÖNYVVEZETŐ Gondolom, én ráérek. De csak fél ötig. Igazság szerint mennék már. Nagyon meleg van bent a városházán. Nincs szigetelés. Azért is jöttem inkább ide ki magukhoz. Legalább sétáltam egy kicsit.

PETÓNIA Majd mindjárt itt lesz, bírja még ki egy kicsit! Tudtommal ötig dolgozik szombaton.

ANYAKÖNYVVEZETŐ Jól van, hát várok én. Semmi dolgom, mondom. Csak mondom, mennék már. De mondom, bírok még várni. *(Szünet)* Bár nekem az is jó, ha azt mondják, hogy úgyis azt mondaná, hogy igen. Mégiscsak a helyi közösség elnökének a fiáról van szó. *(Meghajol Mihály felé, majd halkabban)* Ha gondolják, elintézhjük így is. Én elhiszem maguknak, hogy úgyis igent mondana. *(Hangosan, vidáman)* Mindig mindegyik igent mond. Hehehe... Elég unalmas. De

hát a törvény az törvény, ugyebár, Mihály elvtárs? *(Meghajol Mihály felé, majd halkabban)* De én maguknak elhiszem, hogy igent mondana. Úgymond üzeni, hogy igen. Úgyhogy kivételt is tehetek. Kíírom a papírt, aztán a kedves fia majd bejön a jövő héten aláírni. Vagy hát... oda is bíránk hamisítani, ha gondolják...

HAJNI *(sírósan)* Nem akarok hamisítvány házassági levelet! Ez így nem normális!

VERONKA Na, itt van nektek a modern világ! Örülhetsz, Hajnika, hogy ilyen modern esküvőd van. Nem is kell hozzá vőlegény! Milyen jó!

PETÓNIA Tetszik magának, mi? Így talán maga is férjhez tudna végre menni, nem? Veronka, drága!

MIHÁLY Na de kérem! Elég legyen! Nem hamisítunk semmit. Mindjárt itt lesz a fiam! Várjon kicsit.

ANYAKÖNYVVEZETŐ Jól van, hát várok én. De ha 4-re sem ér ide, akkor mondom, majd a jövő héten megoldjuk valahogy.

HAJNI *(sírósan, mérgesen)* Nem hiszem el... Már rég itt kéne lennie. Ennek az egész esküvőnek jól kéne sikerülnie. Megígérte Öcsi, hogy minden rendben lesz. Nem hiszem el...

PETÓNIA Hát én sem... Ez a te véred, Mihály, ez a te mendrovác véred!

MIHÁLY Hát persze, kend csak rám, ahogy szoktad!

PETÓNIA Jaj, hallgass!

(Csönd. Várákozna. Hirtelen a zenekar elkezd zenélni, majd kisvártatva megérkezik Öcsi, vizes a haja, nincs rajta nyakkendő. A zenére felpattan mindenki, csak a Vőfély öltözik komótosan, lassan gombolja be az ingét.)

HAJNI *(leinti a zenekart, mérgesen)* Öcsi, hol az anyád kinyájában voltál?

ÖCSI Hogyhogy hol voltam? Még csak most van négy. *(Hajnihoz)* Úsztam egyet, és még le kellett tusoljak. Ilyenkor a legjobb a strandon. Elég friss a víz. Lemossa az emberről az összes port...

HAJNI Hagyd már azt a kurva port! Te úszni voltál? Hát normális vagy?

ÖCSI Igen. Ahogy tegnap mondtad, hogy majd megváltozunk, meg lesz valami új a szemünkben... Hát arra gondoltam, hogy ilyen napon az ember úgy menjen nőszülni, hogy előtte megtisztítja magát teljesen a portól. Gondoltam, kimegyek a tóra, lemosom magamat, mint ahogy keresztelkedéskor szokják lemosni az embert. Beleálltam a vízbe, kitértam a két karomat, és akkor fröcskölni kezdtem a képemet. Elég hideg volt a víz, mert nagyon sütött a nap, meg kicsit sokáig álltam a vízben, még kitaláltam, hogy majd fröcskölni fogom magamat. Közben jól fölforrósodott a fejem. És akkor megfröcskölttem magam, és az olyan volt, minthogyha a lelkemet tisztítottam volna meg. Most itt

állok, ide bírok állni, tiszta képpel és lélekkel, hogy akkor jöjjön az a jó változás, amit mondtál.

HAJNI *(visszafójtott agresszióval, biggadságot színlelve)* Te azért késtél, mert fröcskölted a tó vizével a képedet?

ÖCSI Most mit pattogsz ennyire? Utána letusoltam. Biztos ami biztos. Kicsit bűdös az a víz. Aztán már bántam is, hogy nem a bazenra mentem, de gondoltam, spórolok. Mondtam a kondukternek, hogy ma van az esküvőm, adott ingyéjegyet. Még gratulált is.

HAJNI *(majd szétveti a düh)* A kondukter?

ÖCSI Az, igen. Na de mindegy. Amúgy sincs még késő. Tíz perc alatt odaérünk. Négy óra volt megbeszélve. Itt írja a meghívón. *(Mutatja)*
(Mind előveszük a meghívót a zsebükből, nézik, hallgatnak.)

VERONKA Te küldtél magadnak is meghívót? Érdekes...

MIHÁLY Na jó, mindegy, most már itt vagy, mind itt vagyunk, induljunk meg.

ANYAKÖNYVVEZETŐ *(enyhe iróniával)* Hát, végül is, mondom, én ráérek...

ÖCSI Jé, az anyakönyvvezetőt is meghívtátok?

HAJNI, Dehogy hívtuk meg, eljött megnézni, hogy hol vagy már, miért késünk!

ANYAKÖNYVVEZETŐ Nyugodjon meg kedves menyasszony, nincsenek elkésve, mondom. Bár lassan meg kéne indulni már...

ARANKA *(félbeszakítja)* Nem indulunk, még most jön a kikérés. Maga sosem volt még lakodalomban? Hogyhogy nem tudja a menutrendet?

ANYAKÖNYVVEZETŐ Akkor tudnának addig adni valamit enni?
Majd leülök és kivárom. *(Leül, eszik)* Na, kezdik már?

HAJNI Nem, még nem lehet, a násznagyok még nincsenek itt.

ÖCSI *(dühösen)* Hát hol vannak? Mi az, hogy még nem értek ide? Hogy képzelik?

VERONKA Sándorék elmentek...

ARANKA *(befjezi Veronka mondatát)* ... élvezni az ittlétet.

HAJNI *(dühösen Öcsihez)* Mert megunták a várakozást.
(Távolról hangok hallatszanak, majd egyre közelednek.)

SÁNDOR Siehst du, Ulrike? Es ist der schönste Baum der Welt. Es heisst vadgesztenye. *(Erősen artikulálva)* Vad-gesz-te-nye.

ULRIKE Ja. Verstehe ich... Fatkesztene?

SÁNDOR Já, az az! *(Rámosolyog kényszeredetten. A násznéphez)* Hát sziasztok! Jó napot, jó napot! Ácsorgunk, ácsorgunk? *(Sorra megölel mindenkit a saját családjából.)*

ULRIKE Guten Tag!

VERONKA, ARANKA, NAGYI, HAJNI, ÖCSI Guten Tag, Urrike!

(Mosolyognak egymásra.)

ÖCSI Ez itt az én családom.

MIHÁLY Az enyém. Mihály vagyok. A helyi közösség elnöke. Ez pedig itt a feleségem, Léna. Ez pedig a volt feleségem, Petónia.

SÁNDOR Sándor vagyok, Münchenből. Örvendek. Ez itt pedig az én drága feleségem, Ulrike.

ULRIKE Guten Tag! Freut mich sie kennenzulernen!

(Lekezelnek mindannyian. Majd állnak, mosolyognak a föld felé, kínos csöndben.)

MIHÁLY *(hangosan Ulrikéhez, hátha úgy érti, hogy mit mond neki, ha hangosan mondja)* Hát igen. Nagy nap ez a mai. Nehéz volt pont mára időpontot kérni a városházán. Olyan meleg van, hogy le akarnak mondani minden esketést. De nekem ez nem nagy kunszt.

ULRIKE Kunst? Ach so! Er ist ein Künstler? Sehr gut, sehr gut!

SÁNDOR Nein, er ist der... der Lokal... Weisst du? Der... öö... Etwas. Mit tudom én. Er ist ein Künstler. Ja.

ULRIKE Ach so. Ich verstehe. Aber welche Art von?

SÁNDOR *(lerázva)* Ja. Ach, ja!

KAMERÁS Itt az anyakönyv, elhoztam!

ANYAKÖNYVVEZETŐ Na, akkor cseréljünk!

(Kamerát és könyvet cserélnek.)

MIHÁLY Hát, talán akkor kezdjük el.

ÖCSI Nem bírjuk, még nincs itt a Géza bácsi.

GÉZA *(feltűnik a kerítés mögött, felkel a nyugágyból)* Itt vagyok. Eddig is itt voltam. Csak napoztam kicsit. Épp szépen lehet barnulni.

VŐFÉLY *(elismerően)* Ugye, ugye? Na, öltözzön, készüljünk!

(Mindenkori rendbe szedi magát, készülődnek a szertartáshoz, a zenekar rákezd.)

VŐFÉLY *(megigazítja a kalapját, Gézától elkapja a vőfélybotot)* Tarts kormányt, muzsikus! Adjisten jó napot!

ARANKA Adjon, adjon, maguknak is adjon! Osztán, mi járatban erre?

VŐFÉLY Szerelmes e jó madár, jöttünk, hátha a párját itt találjuk!

ARANKA Jőjenek béjebb!

(Bemennek az udvarba.)

VŐFÉLY Adjon a jóisten szerencsés nagy napot,

Adjunk hálát neki, hogy felvirradhatott.

Tegnap este már mink összegyűltünk szépen,

Készültünk egyre erre a lánykérésre.
Nagy vidáman jöttünk, nótával, énekkel,
Ne fukarkodjanak a pálinkával, krémmel!
Eljöttünk, hogy a lányukat most szépen kikérjük,
Elvagyunk esketni, bár az eskető is eljött.
Úgyhogy bírunk maradni itten helyben szépen,
A menyasszonyunkat most elénk vezessétek!

ARANKA Milyen úton jöttetek?

VŐFÉLY A szerelem útján!

(Nagyi sírni kezd, Aranka belékarol, pityeregnek.)

SÁNDOR Oszt hány-e még a harminckettő?

VŐFÉLY Harmincegy, mert verekedni voltam Csantavéren.

SÁNDOR Na, de mikor volt Ádámnak az utolsó boldog éjszakája?

VŐFÉLY Mielőtt elvette Évát!

SÁNDOR Osztán Öcsinek megvolt-e az utolsó boldog éjszakája?

VŐFÉLY Még boldogabb lesz a mai! Kiadják-e a menyasszonyt?

SÁNDOR Hát nem tudom, mit adnak érte cserébe?

GÉZA Itt van ni egy százdináros! *(Nyújtja Sándor felé)*

SÁNDOR *(eltolja a kezét)* Kevés, kevés! Ennyi pénzért mi nem adjuk.

Olyan szép a menyasszony, sokkal több pénzt ér!

GÉZA Itt van ni két százdináros!

SÁNDOR Még hogy százás! Még hogy dinár! Hát hol vannak a márká-
itok?

GÉZA Van itt márka, csak ha odaadjuk, mi marad a vőlegénynek?

SÁNDOR Mi maradna, mi maradna? Gyönyörű szép menyasszont kap
érte cserébe! Tud ez főzni, mosni, vasalni, fiatal még, sok gyereket fog
szülni! Hol vannak a márkáitok?

GÉZA Itt vannak ni! Itt van ötszáz márka! Elég lesz-e?

SÁNDOR *(ránéz Hajnira)*

HAJNI *(hevesen bólogat)*

SÁNDOR Elég!

VŐFÉLY Kiadják a menyasszonyt?

ARANKA *(sírva)* Ki.

(Hajni odalép Sándor mellé.)

ASSZONYOK *(Mind pityeregnek, Hajni is.)*

VŐFÉLY Hallgasson most el mindenki, kérem!

Szálljon magába minden vendégem.

Ne hallatsszon zúgás, üssék le a legyet,

Szép menyasszonyunk most búcsúzni kénytelen.

Hullanak könnyeim, csurom víz az arcom,
Amíg búcsút veszek, senki se mulasson.
Fáj a szívem mostan, hogy el kell mennem innen,
Kedves szüleimhez hadd szóljak most szépen.

(Átkarolja Arankát.)

Drága édesanyám, ne pityeregj sokat,
Ha bántottalak is, nem volt komoly soha.
Köszönöm a nevelést, a sok szeretetet,
Feledni téged soha el nem lehet.
Erős türelmedet áldja meg az Isten,
Adjon egészséget, sokáig éltesse.
Drága könnyeidet bőven fizesse meg egy nap,
Mindet mit értem hullattál a hosszú évek alatt.
Vigyáztad lépteim, lázamat csitítottad,
Egyetlen vigaszom voltál te a bajban.
Bármi rosszat tettem, akkor is szeretted,
Mégfizetni neked mindezt képtelenség.
Ne sírjál, jó anyám, lesz még vigasztagod,
Az élet majd tőlem, jó sok unokát hoz.
Bocsáss most utamra, engedd el a kezem,
Áldd meg anyukámat, édes jó Istenem!
Édes jó... ööö...

(Kicsit gondolkodik, majd átkarolja Nagyit.)

Édes jó apámtól most könnyes búcsút veszek,
Megtanultam tőled mindent, amit lehet.
Fát vágni például, csirkét kopasztani,
Nem fogok így sohase hoppon maradni.
De mielőtt én elhagyom házadat,
Bocsánatot kérve csókolom lábadat.
Ne haragudj, kérlek, hogy annyit nyaggattalak,
Hogy problémáimmal téged teleaggattalak.
Bátorítottál, ha rosszul is fújt a szél,
Mögéd bújhattam én, mindig is megvédtél.
Kezembe fogom most drága öreg arcod,
Könnyeimmel hátha mindent lemoshatok,
Ráncaidból mosom ki a szomorúságot,
Boldogsággá váltom minden butaságom.
Vigyázz jó anyámra, vigyázz testvérimre,
Vigyázz tenmagadra és az éj csendjire.

Kívánom, hogy hosszú, szép életed legyen,
S ha majd meghalsz, helyed a mennyekben legyen.

(Odahúzza magához Veronkát is.)

Édes lánytestvérim, búcsút intek néktek
Hogy boldogok legyetek, példámat vegyétek!
Ne válogassatok a fiúk közt sokat,
Elmúlik az idő, már most delet mutat.

(Odamegy az Anyakönyvvezetőhöz, neki mondja.)

Drága barátnéim, csak egy szóra éppen,
Megemlítelek most benneteket szépen.
Fogtátok kezemet minden egyes bajban,
Töröltétek szemem, a legnagyobb szarban,
De most már végre boldog leszek végleg,
Segítő kezetek mindenki dicsérje!
Leskelődő szomszéd és drága jó násznépem,
Tőletek is búcsúzik, mert most már mennem kéne.
Nagyon szép tőletek, hogy az utcára kiálltok,
A rosszon kívül nektek is minden jót kívánok.
De most már legyen elég a könnyekből,
Vegyünk egy falatot innen, a sültekből.
Húzd rá!

(A zenekar rázendít, Vőfélyt megtapsolják, a násznép gyorsan mozgolódni kezd, megindulnak kifelé a színpadról, mennek a községházára, a Vőfély kivezeti őket, majd visszaszalad és szaval.)

VŐFÉLY Elhangzott az igen, sírnak az asszonyok,
Ám a férfiak szemébe is könnyeket hozott.
Drága friss házasok, drága jó násznépem,
Fáradjunk most átal a sátorba kérem!
Húzd rá!

(Vőfély ki, zene)

3. felvonás – 1. jelenet: A lakodalom

(A lakodalmás sátorban vagyunk. A zenekar játszik, az asszonyok táncolnak, Mihály és Sándor beszélgetnek egymással az asztalnál, mellettük ül Ulrike és unja magát. Hajni és Öcsi az asztalnál ül, hallgatnak, bámulnak maguk elé. A Vőfély zsebtükörben nézi magát, igazgatja a haját. A kamerás egymás után issza a röviditalokat. A pincérek itallal kínálják a jelenlévőket.)

ARANKA *(hátranéz, felvillanyozódik, a zenekarhoz)* Csendesebben most már, érkeznek a vendégek!

(Bejön a Vendég, egyes-egyedül. Néznek rá. Zavarában vigyorog.)

VENDÉG Hát, jó napot! Jó napot!

(Csend. Néznek mögé, a Vendég is maga mögé néz, várnak kicsit, hogy hol a többi vendég.)

VENDÉG *(még mindig zavarban van, megrántja a vállát)* Hát, jó napot!

VERONKA Csak ennyien jöttek?

VENDÉG Hát ennyien jöttünk.

(Zavart csend.)

VENDÉG Ennyien, ennyien, de nagy szeretettel jöttünk!

VERONKA Az jó. Reméljük, mindüknek jut vacsora... Én nem értem, mire jó ez a sok modernség... Na, jó napot!

(Köszönnek mind.)

ÖCSI *(Veronkához)* Nem kell izgulni, jönnek még a barátaim. Majd.

VERONKA *(cinikusan)* De remélem, nem lesznek ilyen sokan, mint ez a vendég! Hogy férünk majd el? Énvégettem ne aggódj, megvagyok én a sok vendég nélkül is. *(Méltatlankodva)* Modern lakadalom, jaaj...

VŐFÉLY *(Kameráshoz)* Gyere csak, fiam, engem vegyél! *(Vendéghez)* Akkor kit jelenthetek be?

VENDÉG Hát, én a menyasszony volt osztálytársa vagyok.

VŐFÉLY Tarts kormányt, muzsikus!

Kedves násznép, egy kis figyelmet kérek,
a népes vendégsereg most már ideérett.

NAGYI *(köhögve röhög)*

VŐFÉLY *(Nagyihoz)* Na de kérem...!

Az élen érkezett a menyasszony volt osztálytársa,
míg ide nem ért, nem volt nyugovása.

Kedves násznép, végre mind ideértünk,
reméljük nem húlt ki még a mi levesünk.

Jöttünk a menyasszonyt újasszonyként látni,
piros pofácskáját jól megpuszizálni.

A vőlegénynek is most, szorítanánk kezét
vigyázza ezentúl Hajnikánknak lelkét.

Az örömszülőknak meg minden elismerésünk,
szép a sátor, szép az ara, de vacsorát is kérünk.

Az ajándékokat ide rakjuk szépen,
erre az asztalkára, ami itt van a Vőfény tövében.

Húzd rá!

(Tapsolnak.)

VENDÉG (tapsol) Hát igen, igen. (Szégyellősen letesz egy elég kicsi csomagot a Vőfély mellé, zavartan mosolyog) Hát, igen... (Majd odamegy gratulálni az ifjú párhoz, és mindenkinek gratulál, aki csak ott áll a közelükben, még a Vőfélynek is, zavartan) Hát, igen... (Az ifjú párhoz) Hát, Hajnikám, Öcsi, mit is mondhatnék. Ahogy eddig is, úgy tovább kell, mert az élet szerintem csak akkor igazán igazi, ha az ember tudja, hogy hogy és merre és kivel. Főleg, hogy kivel, mert az nagyon fontos. Szinte az a legfontosabb. Sokat gondolkodtam, de nem is hiszem, aztán rájöttem, hogy bármit tudnék, ami el tudná helyettesíteni úgy mondani. Mert tényleg. Szerintem csak egyenesen kell. Mindig egyenesen. Akkor jól érzi magát az ember. A bőrében. Hát, igen... (Kicsit meghajol, és leül az egyik asztalhoz)

HAJNI (Öcsibehez, suttogva) Te értetted, mit akart mondani?

ÖCSI (suttogva) Hát nem nagyon...

(Öcsi és Hajni kuncognak. A zenekar újra rázendít, az asszonyok táncolnak, Hajni és Öcsi bámul maga elé és hallgat, Mihály és Sándor beszélgetnek, Ulrike unja magát, a Vendég ingatja fejét a zene ritmusára.)

ARANKA (Mihály mellé áll) Jaj, de szépek! Nem?

MIHÁLY Hát szépnek szépek...

ARANKA Uram, csak add, hogy boldogok legyenek. Jaj, Uram...

MIHÁLY Szólítson csak Mihálynak, most már rokonok vagyunk!

ARANKA (csodálkozva) De hát eddig is Mihálynak szólítottam.

MIHÁLY Most mondta, hogy uram.

ARANKA Nem, én csak a mindenhatónak mondtam.

MIHÁLY Milyen mindenható? (Elképedve) Vagy maga tán vallásos? Hogy van ez, kérem?

ARANKA Nem, nem. Hát én úgy... Az elvtársakra gondoltam. Hogy onnan, az égből... vagyis a földből egyengessék a fiatalok útját...

MIHÁLY (gyanúsítgatva) Szóval úgy. A földből?

ARANKA Onnan. Onnan azok az elvtársak, akik épp egy bányában vannak. Bányalátogatáson. (Ráun saját magyarzkodására) Na jól van, nem mindegy ez az egész? Nem kell pattogni, nászok vagyunk. Imádkoztam egyet, most mit? Nem baj, hogy te kommunista vagy, attól én még elrághatok itt magamban egy imát. Minek hallgatóztál?

MIHÁLY De hát...

ARANKA Na hol a pincér, gyere, igyuk meg a pertut!

PINCÉR (italokat hoz tálcán) Egészségükre!

ARANKA (levesz magának két kupicát) Na akkor. Isten-isten!

(Koccint Mihállyal, aki tétován áll.)

MIHÁLY *(vesz magának italt)* Hát, nem lenne szabad ezt így, nekem nem kéne itt így istenezni...

NAGYI *(odasomfordál, szintén levesz magának a tálcáról két kupicát, Mihály mellé áll, megböki)* Maga meg mit szorong ennyire, fiam? Igyon, erősítse a szívét, magára fér!

(Felhajtják az italokat, Mihály az egy kupicát, a két nő a két-két kupicát. Aran-ka elszalad táncolni.)

NAGYI Maga tényleg elég nyegle alkat. Olyan ideges, igaz?

MIHÁLY Én nem vagyok ideges. Csak ez az isten dolog...

NAGYI Na, ne gondolkozzon itt összevissza. Akkor olyan ideges. Csak szépen. Engedje el magát. Lazítsa meg kicsit a nyakkendőjét!

MIHÁLY Mi? Minek lazítsam meg? Minek?

NAGYI A nők nem szeretik a kérdéseket.

MIHÁLY Hehe, ez jó! *(Meglazítja)* Nem nézek ki hülyén?

NAGYI Most már értem, miért van magának két felesége. Annyit kérdez, mint egy anket. Ne izguljon már annyit, inkább élvezze a zenét.

(Nézik a táncolókat.)

MIHÁLY Na de várjon. Ha most nem kérdezek magától semmit, akkor hogy fogunk társalogni? Magával még alig találkoztam, jó lenne kicsit megismerkednünk.

NAGYI Mit csinál, ha nem bír kérdezni?

MIHÁLY Háhá! Maga is csak kérdez!

NAGYI Én nő vagyok, nekem szabad. Szóval. Mit csinál, ha nem bír kérdezni?

MIHÁLY *(gondolkodik)* Hát mondjuk...

NAGYI Háttal nem kezdünk mondatot.

MIHÁLY Jól van már. Na. Ha nem bírok kérdezni, akkor mondok.

NAGYI Mond?

MIHÁLY Mondok.

NAGYI Talán kijelent.

MIHÁLY Hát azt is. Jaj, pardon. Nincs hát. *(Vigyorog)* Jól csinálom?

NAGYI Ne kérdezzen!

MIHÁLY De akkor nem tudom, hogy mit tegyek.

NAGYI Ugyehogy megy ez magának. *(Közelebb húzódva Mihályhoz)* Ha nem tud kérdezni, ne csak kijelentsen, hanem utasítson!

MIHÁLY Magát?

NAGYI Nem engem, te mendrovác. A feleségeidet például. Úgy össze vannak ölelkezve csárdás közben, mintha kúszóindás tökök lennének. Karó nélkül.

MIHÁLY Igen. Léna újabban sosem akar velem táncolni.
 NAGYI Hát épp ez a stósz. Utasítsad. És akkor akarni fog.
 MIHÁLY Nem is rossz ötlet.
 NAGYI Na, eriggy! Próbáld ki, hogy miket tanultál. Majd én tanítgatlak
 téged. *(Cinkosan rákacsint.)*
 MIHÁLY Léna! Azonnal gyere ide! Táncolj velem!
 LÉNA Mindjárt. Várj egy kicsit.
 MIHÁLY Nem, gyere most!
 NAGYI *(suttogva Mihálynak)* Ez az!
 MIHÁLY *(felbátorodva)* Gyere rögtön! Táncolj! Velem!
 LÉNA Hagyjál már, majd jövök, ha kedvem lesz. Inkább nézd meg, hogy
 a vendégek szórakoznak-e, beszélgess velük. Majd később táncolunk.
 MIHÁLY Jó! Akkor majd később gyere! *(Megindul a Vendég felé.)*
 NAGYI *(csóválja a fejét)* Töketlen...
 ARANKA *(hátrafordul, ismét felvillanyozódik)* Jönnek még emberek, cse-
 desebben!

*(Bejön István és Gyula, gratulálnak mindenkinek. A Vőfély nem veszi észre,
 hogy mennyire kéne. A Kamerás filmezi a Vőfélyt, aki még mindig a hajával
 van elfoglalva.)*

GYULA Hát szép jó napot, drága jó násznép,
 egy pár jó szót csak gyorsan szólanék.
 Úgy jöttünk idáig, hogy csak a hasunk volt üres,
 kezeink teli vannak mind, mindkettőnk elég ügyes.
 Sok ajándékot hoztunk, sok jó tanácsot,
 az ifjú párnak szívvel gratulálunk!
 Éljetek soká!

(Mindenkinek megtapsolja őket.)

VŐFÉLY *(Gyulához, sértődötten)* Hát talán ezt inkább hagyd a profira
 máskor, fiam. Micsoda dolog ez?!

ÖCSI *(odamegy a barátaihoz, megszorítja a kezüket, leül melléjük)* Hát hogy
 vagy, István barátom?

ISTVÁN Rosszul: úgy ahogy mások akarják.

ÖCSI Hát az nem jó, nem jó. Pincér! Na fiúk, igyunk egyet! Nős vagyok!

GYULA Én csak szokkot kérek. Nem iszok alkoholt.

ÖCSI Miért nem iszol?

GYULA Mert majd később fogok.

ÖCSI *(legyint)* Te mindig flancósz.

(A pincér italokat hoz, koccintanak.)

ISTVÁN Na és milyen érzés, Öcsi?

ÖCSI Ne hívj Öcsinek. Most már nős ember vagyok.

ISTVÁN Ja, jól van. *(Gondolkodik)* Na és, milyen érzés, Bátyó?

ÖCSI *(méltatlankodva néz Istvánra, megrázza a fejét, aztán megenyhül)* Hát, igazából semmi különös. Kicsit szorít a cipő. Meg nagyon idegesít ez a meleg. Nájloning van rajtam, de már úgy átizzadtam, hogy nem is látszik, hogy van rajtam ing. Várom már a vacsorát. Anyám azt mondta, hogy finom lesz. Tán ismeri a szakácsnőt, akit hívott. A Telecskiék lagzijában is ő főzött, és anyám ott nagyon jól evett.

ISTVÁN Melyik anyád?

ÖCSI Hát nem tudom, én néha már keverem őket. Meg annyit beszél mind a kettő és sokszor egyszerre, hogy nekem már néha összefolyik, melyik mit mondott...

ISTVÁN Olyan szép ez a Hajni. Te meg olyan szerencsés ember vagy. Én nem is értem, hogy miért nem vagy boldogabb. Én a helyedben már sokkal boldogabb lennék. Ugrálnék, táncolnék. Szorongatnám Hajni kezét. *(Elgondolkodik)* Megyek is, inkább megszorogatom Hajni kezét! *(Odamegy Hajnihoz)*

ÖCSI Te csak ne szorongass senkit! Hát ez megbolondult... Áh, ki nem tojja le. Szorongassa csak a kezét, addig sem kell ücsörögnöm ott...

GYULA Tényleg, hogyhogy nem örülsz jobban? Nem jó a házasság vagy miért nem?

ÖCSI Hát, mert izzadok, mint a ló.

GYULA *(fintorog)* Igen, azt érzem...

ÖCSI Jó lenne úszni egyet, vagy letusolni. Most, hogy már ember lettem. Sőt, Hajni szerint más ember is lettem. Így egyszerre. Két dolog egy csapásra. Nem is rossz, mi? Jaj, most még az úzás is máshogy esne. Nem gondolod?

GYULA Nem, vagyis... Hát mit tudom én!

VŐFÉLY *(Sándorhoz)* Most maguk, jöjjenek, csak jöjjenek! Mintha most érkeznének. Hogy meglegyen rendesen a film. *(A Kamerához)* Gyere csak, fiam, engem vegyél!

(Beállnak)

VŐFÉLY Oly messziről indult ma a szekerünk,
útközben jó sokat imádkoztunk, kilyukadt a tenyerünk.
Mégsem jöttünk üres kézzel el ide,
szép habos tortát, paprikásnak valót
hoztunk a ház népének.
Az ifjú párnak meg szerencsét, áldást,
életük kezdséhez egy jó nagy sodrófát.

Adjon a jóisten egészséget nektek,
vidámságot, gyermekáldást, sokat, hát vagy tízet!
Aranyanyám fusson, hozzon még pár széket,
hadd üljenek le a messziről jött vendégek!
Húzd rá!

(Tapsolnak. A zenekar újra rázendít. Sándor és Ulrike Hajnihoz lép, Öcsi gyorsan melléjük ugrik, majdnem fellöki Hajnit.)

SÁNDOR Hát, drága gyerekeim... *(félbeszakítják)*

VERONKA *(túlzott sírással)* Sanyikááám! Hát édes Sanyikááám! *(A nyakába borul)* Hát látod te ezt? Férjhez adtuk a Hajnalkát... Mikor nőtt így meg? Hová szalad az idő, Sanyikáám? Jaj, hát mit fogok én csinálni most majd nélküle? *(Visszaborul Sándor vállára, sír)*

HAJNI Ugyan-ugyan, Veronka! Mit fogsz csinálni? Hát például be fogsz költözni a szobámba. Még jobban!

VERONKA *(felkapja a fejét, hátrasziszegve Hajninak)* Kussoljál! *(Sírósan Sándorhoz)* Sanyikám, hát így öregszünk meg mi is, mint ez a két gyerek. Emlékszel? Mielőtt kimentél volna Németbe... Miért is hagytam, hogy kimenj Németbe... *(Visszaborul Sándor vállára, bömböl)*

SÁNDOR *(tehetetlenül áll, majd nyakában a síró Veronkával folytatja)* Szóval. Gyerekek, ti csak mindig menjetek az álmaitok után. Csak ezt tudom mondani nektek. Mindegy, milyen az az álom. És mindegy, hogy hogyan valósítjátok meg. Mert egy idő után az is mindegy lesz, hogy mivé alakul ez az álom. *(Összeölelkezik Veronkával, sír ő is)*

ULRIKE *(sóbajt)* Herzlichen Glückwunsch! *(Lekezel a fiatalokkal, továbbáll)*

SÁNDOR *(abbahagyja a sírást, eltolja magától Veronkát)* A lényeg: az ember nem vár a sült galambra, hanem fog egy csirkét, és megsüti. Az amúgy is jobb, mint a galamb. *(A pincérhez megy, felhajt két pálinkát)*

VERONKA *(egy csapásra abbahagyja a sírást, megigazgatja a haját, letörli arcát, flegmán a fiatalokhoz)* Na mi van, mit bámultok? Szmotánok. *(El)*

(Hajni visszaül az asztalhoz, István melléhúzódik. Öcsi visszamegy a másik asztalhoz, Gyulával beszélgetnek, közben folyton legyezi magát, bármivel, ami a keze ügyébe kerül. A többiek isznak, beszélgetnek, táncolnak.)

GÉZA *(a Vőfély mellé áll, de csak véletlenül. Nézi Hajnit és Istvánt, ahogy beszélgetnek, mosolyog rájuk)*

VŐFÉLY *(a Kamerásbhoz)* Gyere csak, fiam, engem vegyél!

Hadd jelentsem most be a másik násznagy urat,
ki a vőlegénynek mutat majd ma este utat...

GÉZA *(mérgesen, de biggadtan)* Nem kell engem bejelenteni, hallgassál már inkább kicsit.

VŐFÉLY Na de kérem! *(Sértődötten)* Ahogy tetszik. *(A Kameráshoz)* Kapcsold ki!

GÉZA Öcsi! Hol vagy te?

ÖCSI *(odaszalad hozzá, homlokát törölgeti)* Itt vagyok, Géza bátyám.

GÉZA Mit csinálsz te?

ÖCSI Hát, Géza bátyám, én éppen izzadok. Nem tudok egy helyben maradni. Úgy gondoltam, hogy ha sétálok, akkor legalább hűtöm magam egy kicsit a levegővel. Megbuggyanak ettől a melegtől.

GÉZA Mi bajod van neked?

ÖCSI Izzadok, mint a ló, Géza bátyám. Gondolkodok, hogy elmegyek úszni egyet megint.

GÉZA Jaj, te gyerek, pont olyan vagy, mint anyád.

ÖCSI Melyik?

GÉZA Na, inkább tűnj a szemem elől!

VŐFÉLY Amíg a násznép mulatni kezd már,
A szegény Vőfényre senki sem pikulál.
Ki akarják venni kezéből a botot,
Az ifjú párnak így gyorsan pár szót mondok!
Vigyázzanak jól erre a retyerutyára,
Szegény jó Vőfényük színvonalára.
Ne hagyják máskor, hogy a jöttment vendégek
ha köll, ha nem, helyettem beszéljenek.
Nem tudja senki ezt jobb csinálni tőlem
a menyasszony a legszebb, csak... *(félbeszakítják)*

GYULA *(félbeszakítva a Vőfélyt)* Csak épp nem látni tőled!

(Kinevetik a Vőfélyt, a zenekar rákezd.)

GYULA Szabad a csók!

HAJNI *(kétségbeesetten)* Öcsiiii!!!! Hol az istenben vagy már megint? Gyere, meg kell csókoljál!

ISTVÁN Maradj itt nyugodtan, majd én megcsókollak!

HAJNI Normális vagy? Én a férjemet akarom megcsókolni.

ISTVÁN Hát, jól van, de csak hogy tudd: itt vagyok!

HAJNI Öcsiiiiiii!! Gyere már ide, hogy megcsókolj!

ÖCSI Hát gyere te ide.

(Hajni odamegy, megcsókolja. A násznép tapsol és kurjongat, majd mindenki leül, kivéve a táncolókat, újra indul a zene.)

ARANKA Hajnikám! Gyere! Dobd el a csokrod!

HAJNI Jövök, addig szedd össze a lányokat!

ARANKA Veronkááám! Gyere, el kell hogy kapjad a csokrot!

VERONKA Nem.

ARANKA Na, ne kérsd már magad. Jó játék. Te vagy az egyetlen lány,
aki nem ment még férjhez.

VERONKA De én nem akarok férjhez menni.

ARANKA Az isten verjen már meg, Veronka! Gyere ide rögtön!

(Veronka nem mozdul.)

ARANKA Anya, szóljál már rá!

NAGYI *(köbög, szinte fuldokol)*

VERONKA Ez már terrorizálás! *(Beáll Hajni mögé)*

(Hajni eldobja a csokrot, Veronka nem ugrik érte, mégis elkapja.)

VERONKA Na itt van, most jobb?

(Sorra mennek oda gratulálni Veronkának.)

VŐFÉLY *(a Kameráshoz)* Gyere csak, fiam, engem vegyél! *(Leinti a zene-
kart, dobbant a vőfély botjával.)*

Drága jó vendégség, jó kipirult násznép,
vacsora előtt csak pár szót szólnék.

Megrottyant a kakas mán, készen van a leves,
reméljük, a pincér nem önti nyakába senkinek.

Belefőztük még a tökét is a vízbe,
a menyasszonykának merjék ki izibe.

Ha nem látott még ilyet, estére majd láthat,
akkorát, hogy a végén még el is ájulhat!

Jártunk már pár táncot, kipirultunk rendesen,
reméljük, az állatok kaptak enni minden helyen.

De mielőtt a levest kimernék kanállal,
szólok pár jó szót az örömapáknak.

NAGYI *(fuldokolva elkezd köhögni)*

VERONKA *(Nagyihoz)* Tudom, ne is monddjad. *(A Vőfélyhez)* Nem is né-
zett utána, hogy van-e két örömapa, mi?

VŐFÉLY Ööö... Mindegy, ne szakítson félbe! Szóval.

Remélem, rendesen segítetek majd a fiatalokat,
s egyikünk se hallja majd a hangos panaszukat.

Örömanyák szépek, mint a gyöngyvirágok,
most pár szóban csak gondolunk terátok.

Az évek folyamán e két gyerekből jó embert faragtatok
most szemetek a könnytől méltán ragyoghattok.

De elég már a búból, a búcsúzkodásból,

Hol a pincér, vegyünk mind a vacsorából.

Jó étvágyat!

(Tapsolnak, egyre kevesebb lelkesedéssel. Újra indul a zene. A pincérek elkezdik felszolgálni a levest. Mindenki leül. Esznek.)

MIHÁLY *(teli szájjal)* Tudod, Sanyi öcsém, most már csak így, hogy tegeződünk *(szétnéz, suttogva folytatja)* én, mint a helyi közösség elnöke, azért nagyon örülök mindennek. Mindannak, amit látok. Mert itt van ez a két fiatal. Összekötik szépen az életüket, és indulnak az új jövő, a szebb jövő felé. Ha nem én fizetném az esküvő nagy részét, most csasztiználak egy pálinkával. De hát, ha jobban belegondolok, így is csasztizlak. *(Nevet)*

SÁNDOR Hát, szó mi szó, nekem is van ebben a sátorban valutám, szóval Miska bátyám, én is csasztizlak téged!

(Nevetnek, koccintanak.)

MIHÁLY Azért annak idején, mikor mi házasodtunk Petóniával, nem volt ilyen könnyű. Aztán, mikor Lénával házasodtunk, valamivel könnyebb volt, de ezeknek a fiataloknak már minden sokkal könnyebb. Nyitva van előttük minden kapu. Ez az ország távlatokat teremt. Lehetőségeket és békét. Amiben tud mozogni az ember kedvére. És tud építeni, haladni előre. Én magam is nagy szándékokat tettem ennek a falunak a haladásáért. Nem is várok érte senkitől köszönetet. Mi itt mind jól megvagyunk. Műveljük a kultúrát, műveljük a hagyományokat, nem csak ám a földet. Mindig előre, én mindig ezt mondom. Mindig.

SÁNDOR Hát gondolom... És minden olyan jó itt? Jobb mint hetvennégy előtt volt?

MIHÁLY Miért, mi volt hetvennégyben?

SÁNDOR Hát én emigráltam. Ki Németbe. Münchenbe. Azóta én hiába látom, nem tudom eldönteni, hogy itt minden új vagy minden ugyanolyan, mint régen. Mint amilyen hetvennégy előtt volt.

MIHÁLY *(büszkén)* Itt még minden a régi. És mégis, minden új. Mert sokkal jobb, mint máshol, valaha. Nekem elhiheted. Itt nem kell félni, hogy füle van a falnak. Itt nem kell suttogni. Lehet mindent. Csak módjával. *(Hangosabban)* De itt az ember szabad lehet. Itt az ember kimondhat bármit, mert szabad. Nem úgy, mint nálatok, ott külföldön.

SÁNDOR Ne idegesítsen, Misa bátyám. Hát ez itt teljesen más, mint ott kint. Szó mi szó, én nem merek telefonálni. Ki tudja, ki szuszog ott a vonal harmadik végén. Amit elértem, a saját erőmből értem el. Van lakásunk, van autónk, szép nagy, Mercédész. Szívesen beleduruzsolnám én a telefonba, hogy mi mindenem van, hadd irigykedjen itthon a sok fül, aki a beszélgetéseimet hallgatja. De nem akarom. Én rendes ember vagyok. Nem akarok megbántani senkit, nem akarom, hogy irigyek legyenek rám, hogy nekem mennyire jó. Egy csomó ember álmát élem

ott kint. Mindenem megvan. Elégedett vagyok, és nem jönnék haza. De az itthon maradtakkal vigyázni kell. Mert az irigység megtalálja bennük azokat az utakat, amiken még ők sem jártak sokat. És úgy lesznek irigyek, hogy észre sem veszik magukat. Én persze látom. Látom a szemeiken. Hallom a hallgatásukban. Kitalálni meg nem nagy vasziszdasz.

ULRIKE *(felkapja az utolsó szóra a fejét, azt hiszi, hozzá szólnak, mint akit rajtakaptak, úgy válaszol)* Es? Es ist Apfelsaft. Ich trinke Šljivovica nicht, nicht!

SÁNDOR Was? Nem, nem hozzád beszélek. *(Zavartan)* Nix! Nix! Schuldigung! Jaj...

MIHÁLY *(hitetlenkedve)* Hát tán tinektek olyan jó ott, a németeknél?

SÁNDOR Megvan kinek mi az álma, és kinek mi a sorsa. Ezt teljesíteni kell. Tehetek én arról, hogy ennyire szerencsés és boldog vagyok? Tehetek? Hát nem tehetek. Ez is egy súly. Viselni kell. És tudni kell viselni. Hogy az ember ne bántsa meg az itthonmaradottakat. Hogy ne vérezze össze a szívüket és a saját szívét a sok jóval, amiben része van, és nem oszthatja meg mással. Ezért is örülök, hogy ott kint nincsenek barátaim. Így az ránevel arra, hogy ne dicsekedjek itthon se.

MIHÁLY Hát, mittudomén. Azért jó, ha van az embernek valaki, akinek azért néha kicsit dicsekedhet... nem?

SÁNDOR Ulrike nekem a mindenem. Jó, kicsit már idősebb, de sok szép év áll előttünk. És ő megért engem. Még ha nem is tud rendesen megismerni. Jó ember. És nekem ennyi elég. Amíg fiatal az ember, addig azt nézi, hogy mekkora fenék, milyen dús haj. De ahogy öregszem, már nekem is az a fontos, hogy ne legyen sok kérdés. Ne legyen elégedetlenség. Csak tisztaság legyen. Az meg ott van, Németországban. Szinte csak tisztaság van. A lányok is mind olyan tiszták, hogy a bácskai férfiember inkább behunyja szemeit, nehogy összemaszatolja a lelkében ezeket a tiszta, karcsú lányokat. Én inkább becsukom a szememet, a szájam szélébe harapok, hogy menjen ki belőlem az összes nehéz gondolat. Kezeimet a hátam mögé kulcsolom, és kicsit meggyorsítom a járásomat. Ulrike sokszor nem érti, miért sietek olyan sokszor az utcán. De én örülök, hogy nem kérdez senki engem, s hogy Ulrike ennyire jó ember. Jó hozzám. Mintha az anyám lenne. Megelégszem vele. Hát nem ez a legnagyobb kincs ezen a világon?

MIHÁLY Hát dehogynem. Kivéve, ha kettő is van belőle. *(Habotázik)* Hát, igen. Tudom: nem rossz, nem rossz. Mindkettő nálam lakik. Sokszor úgy érzem magam, mintha háremet tartanék. Így élünk mi együtt hárman. Mint egy igazi nagy család. Meg persze a fiam. Csak tudnám, mit csináljak ebből az Öcsiből...

SÁNDOR Tessék?

MIHÁLY Csak indulna már meg valamerre. Mindig csak ez a sok okoskodás. A nők nem szeretik az okoskodást. Itt van, nézd meg. Én alig okoskodok, s szinte két feleségem is van. Nekem van a legjobb dolgom a világon. És még szeretik is egymást. Semmi civakodás, semmi vita. Élünk szépen, békességben.

*(Nézik a két feleséget, akik együtt táncolnak. Mihály bólogat, Sándornak kike-
rekednek a szemei, de hallgat.)*

SÁNDOR Na hallod, gondolom okoskodnak azok ketten eleget magukban...

MIHÁLY Igen, de hál'istennek nem velem beszélnek meg. Csak ülnek ketten, szépen, egymás mellett, és okoskodnak egymásnak. No, okoskodhatnának is nekem. Úgysem hallgatnám meg, hogy és min jár a nyelvük annyit...

SÁNDOR De mondjad csak, Miska bátyám. Ti nem féltetek?

MIHÁLY Ugyan mitől félnénk? Furák kicsit a feleségeim, de vett már egyszerűbb embert is a szájára a falu. Majd kiköpnek bennünket.

SÁNDOR Nem, nem attól. Hanem hogy elromlik majd valami, vagy elromlik majd minden?

MIHÁLY Mi romlana el?

SÁNDOR Hát mert valami mindig elromlik.

MIHÁLY Ugyan már, öcsém...

SÁNDOR Hát mit tudom én. Csak gondoltam...

MIHÁLY Szó mi szó, igaz. Bármennyire is vagyok bátor, azért én néha kicsit félek...

SÁNDOR *(idegesen)* Ugye? Mondom én... És mitől félsz?

MIHÁLY *(suttogóra fogva)* Hát, fiam, ez az egész azért nekem sem mindegy. Mert ugye itt van ez a fejlődés. Ez az egyre erőteljesebb előrehaladás. És ugyebár napról napra egyre jobb itt minden. Fejlődünk, jól van, ez is a dolgok rendje. Na de hogy ennyire fejlődjünk?! Azért az már engem kicsit megijeszt.

SÁNDOR A fejlődés? Az ijeszt meg?

MIHÁLY Igen, öcsém, mert ha itt ekkora ütemben halad a fejlődés, ennyire gyorsan javul minden, lassan le fogjuk hagyni nemcsak a te németeidet, hanem egész Európát. És szép lassan majd eljutunk odáig, hogy Amerikát is le hagyjuk, meg mindenkit. Igen. Lehagyunk mindenkit, még saját magunkat is megelőzzük. Jobbak leszünk szép lassan, szinte észrevétlenül, jobbak leszünk, mint azt gondoltuk volna, mint ahogy azt terveztük volna. De ez, még így is ez a kisebbik gond.

SÁNDOR A kisebbik? Hát mi a nagyobbik?

MIHÁLY Hah! Még hogy mi a nagyobbik?! Pont te kérdezed, Sándor öcsém! Hát ti! Éppen hogy ti!

SÁNDOR Mi?

MIHÁLY Igen, ti. Ti gasztribajterok!

SÁNDOR Miért lennének mi a ti gondotok?

MIHÁLY Hát mert, ha mi ennyire haladunk és fejlődünk, és így, ahogy mondtam is már, mindenkit leelőzünk, akkor nem lesz jobb hely, mint nálunk. Mi leszünk a legkeresettebb ország, a leggazdagabb országhely a Földön.

SÁNDOR Miért mi? Tán akadályozzuk a fejlődésteket?

MIHÁLY Neem, dehog. Hiszen ez a fejlődés megállíthatatlan. Mindez csak idő kérdése. Ti más miatt lesztek probléma nekünk.

SÁNDOR Na ugyan miért már?

MIHÁLY Hát gondolj csak bele, Sándor barátom, hogy itt megtáltosodik a gazdaság, megállíthatatlan a fejlődés, leelőzünk mindenkit, és ha mi leszünk a legjobb hely e földön, a legjobb ország, akkor majd mindenki ide akar vándorolni. Veletek, gasztribajterokkal az élen. Mert ugyan mi a fészkes fenét keresnétek tovább ti ott Münchenben meg Bécsben meg mindenfelé, ha itt még jobb lesz, mint ott? És majd akkor jöttök vissza megszegyenülten, kuncsorogni nekünk. De nem jöttök ám egyedül, hozni fogjátok az új családjaitokat, a gyerekeiteket, a pereputytyotokat, és vissza akartok majd települni! Itt meg nem lesz majd elég hely! És nekünk, jugoszlávoknak meg túl nagy a szívünk. És éppen ez is lesz a vesztünk. Mert majd leszünk olyan naivak, és beengedünk, hazaengedünk mindenkit. De nem lesz elég hely. És akkor majd muszáj lesz a jó termőföldeket ledöngölni és kúlákat építeni rá, hogy ti, visszavándorlók mind el tudjatok férni itthon. Hogy ne kelljen az utcákon tartani benneteket, mert majd arra sem lesz persze pénzetek, hogy lakást vegyetek, házat vegyetek. És ahogy majd özönletek haza, egyre kevesebb lesz a termőföld, mert ti belakjátok majd, az újonnan épült kúláitokkal. És akkor majd megbillen a gazdaság, mert megbillentitek az egyensúlyt, és úgy eszitek el majd előlünk, úgy lakjátok el előlünk a búzáat, mint a patkányok! Ez fog bennünket tönkretenni. Ez a sok visszavándorló patkány, bizony!

SÁNDOR Szóval szerinted én patkány vagyok?

MIHÁLY Nem pont rád gondoltam... de te is.

SÁNDOR Tudd meg, bazmeg, hogy nem vagyok patkány! És ne hidd, hogy neked lesz igazad. Ugyan, mekkora baromság ez, hogy majd ide akarunk költözni?! Szerinted le tudjátok előzni Amerikát? Még hogy

Amerikát, de még Ausztriát se bírjátok. Ugyan már, ekkora baromságot még életemben nem hallottam! Még hogy mi leszünk a patkányok! Mintha bárki is ide akarna települni, erre a kopár földre! Te vagy a patkány, hogy félted a bőrdet! Féltesz mindent a többi embertől! A földet, az ételt, mindent! Akkor félti így az ember azt, amiye van, ha igazából nincs is neki semmije, ha az, amire büszke, ingatag vagy nem is létezik! Akkor!

MIHÁLY Mit baszkódsz itt nekem? Sértegetsz? Milyen kopár föld? Tán berúgtál, vagy mi a bajod? Szerinted nem bírnánk föltartani magunkat ilyen termőföldek mellett, ha ti, visszavándorlók, be is települtök? Szerinted nincs elég jószág Vajdaságban? Mi az, hogy félted tőletek az ételt? Most is mi etetjük Noviszádtól lefelé meg Bezdántól jobbra az egész kócerájt. Nem lesz mit ennünk? Mit filozofálsz te, hallod magadat? Meg amúgy is, mit köll bántani az embert? Ma nősült a fiam. Végre. Erre te most itt csak baszogatsz. Az a patkány, aki csak akkor akar visszajönni, mikor már megvan a jólét. Amikor már nem kell csinálnia semmit ahhoz, hogy jól éljen, hogy gazdag legyen! Ha nem bírja a beled Jugoszláviát, akkor mondd ki, ne baszogasd azokat, akiknek meg jó itt!

SÁNDOR Én ezt nem tűröm tovább. Patkány vagy te, hogy azt hiszed, a saját fajtád fog bántani! Az embernek azért van esze, hogy használja! Én nem azért mentem el, hogy soha többé ne jöjjek vissza. De ha vissza is jönnék, nem kéne nekem segítő kéz! Nem babérokat aratok én ott kint sem! Van nekem itt házam, építem már évek óta! Lassan már elérem a negyedik emeletet! Még hogy a búzában akarok én külát építtetni! Én nem mentem el innen, csak nem vagyok itt. Ott dolgozok, oda mentem dolgozni, mert jobb életet akartam. A gyerekeimnek!

MIHÁLY És mikor lesznek gyerekeid? Meg kitől? Tán ettől a tántétól itten?

SÁNDOR Én ezt nem hallgatom tovább. Te vagy a patkány, te, aki beletaposol az ember lelkébe, de nem gondolod végig, hogy minden embernek más sorsa van, és mindenkinek azt kell csinálnia, amit a legjobban tud. Én egyszer már elmentem innen. Most meg itt hagylak téged is. Nincs értelme beszélgetnünk. Te vagy a patkány!

MIHÁLY Az a patkány, aki mondja!

SÁNDOR *(kiabálva)* Ulrike! Ulrike, hol vagy?

ULRIKE *(hirtelen hátat fordít Gézának, mint akit rajtakaptak valamin)*
Alex? Was ist los?

SÁNDOR Ulrike, azonnal gyere táncolni, vagy megyünk innen haza!

ULRIKE Was?

SÁNDOR Tanzen, tanzen, mulatieren! Gyere! Komm schon!

ULRIKE Ja...

(Táncolnak. Sándor nagyon büszkén és jól akar táncolni, de eltűzött mozdulataitól furán és nevetségesen táncol.)

ARANKA Veronkám, meg kéne nézni lassan, hogy kiengesztelődött-e a torta már!

VERONKA Akkor nézd meg, Arankám.

ARANKA Na gyere már velem! *(Felkelnek, megindulnak kifelé)* Bírjuk már hozni szerinted? Én úgy látom, hogy mindenki megette már a vacsorát.

VERONKA Én megettem, úgyhogy bírjuk hozni. Aki meg nem ette meg, az majd eszi később, nem kell ennyit idegölni.

(Kimennek.)

SÁNDOR Siehst du Ulrike? Es ist der Csárdás! *(Kiabálva)* Csárdás! Wir sind mulatieren! Schau mal, wie tanze ich!

ULRIKE Ja, ich sehe es...

SÁNDOR Próbáld ki. Így, így! *(Táncol, közben mutatja, rángatja Ulrike kezét)* Ez az! *(Táncol, kurjongat, túlzottan élvezi)*

ULRIKE *(áll egy helyben Sándor mellett, az meg rángatja tánc közben a kezét, nem érti, mi történik)* Alles in ordnung mein Schatz?

SÁNDOR Ez az igazi csárdáás! Ulrike! Der echte csárdás! *(Táncol tovább)*

ULRIKE Sehr gut. Ich setze mich ein bisschen, gut?

SÁNDOR *(kezénél fogva visszarántja maga mellé Ulrikét)* Pass auf Ulrike! Hier kommt die Kolo!

ULRIKE Der Kolo. *(Hangsúlyozza, hogy der)*

SÁNDOR *(a zenekarhoz)* Játsszatok kólót, az istenit bele! *(Ugrál, kólózás gyanánt, rángatja Ulrikét)*

GYULA Ezt nem hiszem el. *(Ráborul az asztalra, sír)*

HAJNI *(Öcsibez)* Ennek meg mi baja?

ÖCSI *(fintorogva)* Semmi. Mindig sír, ha kólót hall. Nem szereti a szerbeket.

HAJNI Pffff...

GYULA Nem hiszem el, hát kinek kell most ez? Hát milyen lakodalom ez?

NÁSZNÉP Kovács lakodalooooom!

(Táncolnak.)

(Folytatás a következő számban)